

Biblická hodina – 14.05.2020

Suspírium: „Veľký je Hospodin a hoden veľkej chvály. V meste nášho Boha je jeho svätý vrch. Na radosť celej zeme krásne sa vypína vrch Sion, severný výbežok, mesto veľkého Kráľa. On nás bude večne viesť.“ (Žalm 48,2-3.15b) Amen.

Začiatková pieseň: 503. chválospev 1-4 verše: „Ó, Abrahamov Pán...“

Modlitba

Ďakujeme Ti Pane náš, že dar viery je tvoj najväčší dar pre nás prostredníctvom Ducha Svätého. Ty poznáš skutočne naše srdcia, pred Tebou vylietame svoje túžby a chcenia. Odpusť nám Pane, že sa na tejto zemi chceme zariadiť ako v raji. Odpusť nám Otče náš, že nevieme sa zveriť celkom Tvojmu vedeniu, a prinavrátiať sa do stavu milosti. Tak veľa si pripúšťame zo sveta k svojmu srdcu, a pritom potrebné je len jedno. Pomôž nám i dnes si vybrať. Nauč nás sa zdokonaľiť v pokore, v láske a vo viere, aby sme sa vzopreli zlu, a nasledovali Teba, ktorý nielen sprostredkuješ dobro v našom živote, ale i Ním si. Príď Duch Svätý a očisti naše vnútro svojím Slovom, aby sme cítili potrebu odovzdania sa Tebe. Drahý Ježiš, náš osobný Ochranca, „skúmaj ma, a poznaj moje srdce, skúšaj ma a poznaj moje zmýšľanie! Hľaď, či som na ceste trápenia a veď ma cestou večnosti!“ (Žalm 139, 23-24) Amen.

Biblický text: Prvá kniha Mojžišova 14

1.časť: Prvá kniha Mojžišova 14, 1-16

V tom čase šinársky kráľ Amrafel, ellasársky kráľ Arjóh, elámsky kráľ Kedorlaómer a kráľ Gojímú Tideál² šli bojovať proti Berovi, sodomskému kráľovi, Biršovi, gomorskému kráľovi, Šinábovi, ademskému kráľovi, Šeméberovi, cebojímškemu kráľovi a kráľovi z Bely, čo je Coar.³ Títo všetci sa ako spojenci zhromaždili v údolí Siddím, kde je teraz Solné more.⁴ Dvanásť rokov boli poddaní Kedorlaómerovi a v trinástom roku sa proti nemu vzbúrili.⁵ V štrnástom roku šiel bojovať Kedorlaómer a spojeneckí králi a porazili Refajov v Aštarót-Karnajime a Zúzov v Háme, Emov na kirjatajimskej rovine⁶ a Chorjcov na seírskom pohorí až k Él-Paránu, na okraji púšte.⁷ Potom sa obrátili a došli k Ěn-Mišpátu, teda do Kadéša, a na poli Amalékov a Amorejčanov pobili všetko, čo bývalo v Chacecón-Tamáre.⁸ Nato vytiahli sodomský kráľ, gomorský kráľ, ademský kráľ, cebojímsky kráľ a belský, teda coarský kráľ, a zoradili sa do boja proti nim v údolí Siddím,⁹ totiž proti elámskemu kráľovi Kedorlaómerovi, kráľovi Gojímú Tideálovi, šinárskemu kráľovi Amrafelovi a ellasárskemu kráľovi Arjóhovi; štyria králi proti piatim.¹⁰ V údolí Siddím bolo však mnoho asfaltových studní. Keď sodomský kráľ a

gomorský kráľ utekali, spadli do nich. Ostatní ušli na pohorie. ¹¹ Víťazi odvoliekli zo Sodomy a Gomory všetok majetok, všetky potraviny a odtiahli. ¹² Vzali aj Abrámovho synovca Lóta s jeho majetkom, lebo býval v Sodome, a odtiahli. ¹³ Jeden z tých, čo utiekli, prišiel a oznámil to Hebrejovi Abrámovi, ktorý býval pri duboch Amorejčana Mamreho, Eškólovho a Anérovho brata. Týchto spájala s Abrámom zmluva o priateľstve. ¹⁴ Keď sa Abrám dopočul, že jeho synovca odvedli do zajatia, zvolal svojich tristoosemnástich vycvičených mužov, narodených v jeho dome, a prenasledoval útočníkov až po Dán. ¹⁵ V noci rozostavil proti nim svojich služobníkov, porážal ich a prenasledoval až po Chobu, ktorá leží na sever od Damasku. ¹⁶ Priniesol späť všetok majetok, priviedol aj svojho synovca Lóta s jeho majetkom, ako aj ženy a ostatný ľud.

Pozemské koalície. Štyria proti piatim. Piaty proti štyrom. Kto s kým a proti komu? To je vojna. Mená, ktoré nepoznáme, stáli na jednej strane: *Amrafel, Arjóch, Kedorlaómer a Tideál*, a mená, ktoré sú nám taktiež neznáme: *Ber, Birš, Šináb, a Šeméber* stáli na druhej strane.

Je to prvá správa o vojne v Biblii. Dnes pojem vojna už vôbec nevyvoláva emócie, dovtedy, kým sa na obrazkách ako obeť vojnových zločinov neocitne zranený jednotlivец, ba dokonca dieťa. Kým kamera nezaostří na jednotlivca, dovtedy naše ústa neopustí starodávna veta: „Nespravodlivosť nesmie vládnuť vo svete.“ Veľmoci však majú svojich vazalov, napätie medzi nimi sa stupňuje a tí musia platiť. Kto nezaplatí, uviazne v otroctve. Vojna v tomto prípade je trestná výprava, aby všetkých neplatičov zavreli do žalára. V tejto bitke uviazne aj Lot, občan Sodomy a Gomory.

Raj na zemi, že by Sodoma a Gomora? V Sodome vládne kráľ, ktorý je v zlom a v Gomore kráľ, ktorý zostáva v bezbožnosti. Tu sa nedá žiť. Možno vypadá to, ako v raji, ale Sodoma a Gomora nie je dobrá adresa pre zbožného človeka.

Abrám sa zastáva Lota, toho, kto uviazol v otroctve. Toho, kto si to ani nezaslúži. Abrám, muž viery, sa nechce hašteriť o zem so svojim synovcom Lotom. Spor o životný priestor sa končí ústupkom Abráma. Vyberá si pokoj a mier, než raj na zemi. Abrám je posol.

Neodpovedá samozrejmosťou: „To tak býva, keď bývaš v raji, každý chce získať len pozemský raj.“ Neodpovedá so samozrejmosťou: „Tu u nás v horách je síce bieda, ale je tu pokoj, šalom.“ Neodpovedá so samozrejmosťou: „Čo si si nadrobil, teraz to musíš zniesť.“ Neodpovedá so samozrejmosťou: „Čo si si človeče rozsieval, to budeš aj žať.“ (viď. Gal 6,7-8) Neodpovedá so samozrejmosťou: „Komu niet rady, tomu niet pomoci.“ Mohol by povedať: „Rád pomôžem, ale čo ja proti štyrom kráľom. Nič nezmôžem.“ Abrám sa neriadi podľa týchto porekadiel. Bolo by to pochopiteľné, ale nie. Abrám je poslom Boha a pomôže svojmu synovcovi.

Viera v Boha ho povzbudzuje a hná ho vpred. Viera hovorí otvorene: „Už sa pohni.“ Viera povzbudzuje k činom: „Vzchop sa a vzmuž sa.“ Tvoj brat je v núdzi, je potrebná práve tvoja pomoc.

Viera od Boha robí obyčajného človeka neobyčajným. Dar viery. Modliť sa za dar viery. Modliť sa za posolstvo nebeského Otca. Byť poslom a nie ústupčivým spôsobom konať. Bez viery zbabelo utekáme, s vierou prekonáme aj nemysliteľné. Božou pomocou sa Abrámovi podarí priviesť hársku bojovníkov k víťazstvu. Stačia mu 318 vycvičených bojovníkov. V čom boli vycvičení? V bojovom umení? V zbožnosti? Aj-aj. Nielen fyzicky, ale aj duchovne boli silní a udatní. Boli pripravení na všetko.

Po bitke prichádza korisť. Kráľ sodomský mu hovorí otvorene: „Zober si, čo chceš.“ Ber, zaslúžiš si ju. Abrám však nepotrebuje korisť. Nič, ani nitku, ani remienok na obuvi. Vymenuje, že ani nepatrné veci mu neprisluhujú, lebo on nekonal. On nie je víťazom. Víťazom je Boh. Najvyšší Boh. Nechce sa pýšiť cudzím perím. Chce zostať nezávislý. Veď keď človek prijme dar, už sa zaviazal. Závislosť od Boha, ale nezávislosť od pozemských kráľov. Abrám vie povedať: „Pre mňa nič.“

Zbožný človek nemá vecné požiadavky. A pre vojakov? Možno oni chcú niečo pre seba. Abrámov postoj viery je jasný, ale svoj postoj nevnučuje druhým ani vtedy, keď boli vychovaní v jeho dome a jedli jeho chlieb. Nediktuje im, ako sa majú rozhodnúť. Možno konajú intuitívne, z vlastnej vôle.

Viera nie je nariadenie, ani diktát. Viera neznamená premôcť toho druhého, a nadiktovať mu pravidlá života. Vierou Boh nediktuje, ale daruje ti nový zmysel života, ako máš uvažovať. Abrám neterorizuje svedomie svojich. Ak chcú, prosím, tam je možnosť prijať a privlastniť si korisť.

Vo svete daj najavo svoj osobný postoj k viere, ale nemanipuluj so svedomím iných, drahý brat a milá sestra. „Kým ješ môj chlieb a bývaš v mojom dome, bude všetko tak, ako ti to prikazujem ja.“ – je nám to povedomé a blízke?

2.časť: Prvá kniha Mojžišova 14, 17-24

¹⁷ Keď sa po víťazstve nad Kedorlaómerom a kráľmi, ktorí boli s ním, vracal, sodomský kráľ mu vyšiel v ústrety do údolia Šave, teda do Kráľovho údolia. ¹⁸ Šalémsky kráľ Melchisedek priniesol chlieb a víno. Bol totiž kňazom Najvyššieho Boha. ¹⁹ Požehnal ho a povedal: „Nech Abráma požehná Najvyšší Boh, Tvorca neba i zeme.“ ²⁰ Nech je zvelebený Najvyšší Boh, ktorý ti vydal do rúk tvojich nepriateľov.“ Vtedy mu Abrám dal desiatok zo všetkého. ²¹ Sodomský kráľ povedal Abrámovi: „Daj mi ľudí, majetok si nechaj!“ ²² Abrám však

sodmskému kráľovi odpovedal: „Prísazne dvíham ruku k Hospodinovi, Najvyššiemu Bohu, Tvorcovi neba a zeme,²³ že nevezmem ani len nitku, ani remienok z obuvi, vôbec nič z čohokoľvek, čo je tvoje, aby si nepovedal: ‚Obohatil som Abráma.‘²⁴ Nechcem nič, iba to, čo zjedlo služobníctvo, a podiel pre mužov Anéra, Eškóla a Mamreho, ktorí šli so mnou. Oni nech dostanú svoj podiel.

Nakoniec je tu šálemský kráľ. Šálem a šalom, naznačuje pokoj. Šalóm znamená viac ako pokoj a mier. Je to harmónia vzťahov. Je to súlad medzi Bohom a ľuďmi, v ktorom veci do seba zapadajú. Obdobie, v ktorom si rozumie každý s každým. Čas, v ktorom chce porozumieť tomu druhému. Jeden druhému ustúpi a netaktizuje. Šalom nie je sila bojovnosti. Šalom je chvíľa, keď vidíme toho druhého z dobrej stránky. Moment, keď v slovách človeka hľadáme najlepší úmysel. Šalom je božie „takto má byť.“ Porozumenie a súlad.

Deväť kráľov, ktorí si chcú vy dobyť miesto pod slnkom, ale tento desiaty, kráľ pokoja, je iný. Niektorí chcú bojovať, a niektorí prináša chlieb a víno. Jediné miesto v Starom zákone, kde je až tak blízko k sebe chlieb a víno. Pritom kráľ pokoja je súčasne aj kráľom spravodlivosti – Melchisedech. Pokoj, ktorý súvisí so spravodlivosťou. Tam kde je nespravodlivosť, nemôže byť dlhodobý prítomný mier.

Človek veľmi trpí, keď pociťuje nespravodlivosť. A čo zmôže Kráľ kráľov a Pán pánov? Usilovať sa o spravodlivosť aj v drobnostiach, aby nastala doba pokoja v našich životoch. To musí byť zámerom každého kresťana.

Aj do našich životov chce zavítať Kráľ pokoja a Kráľ spravodlivosti. Ježiš je „kňaz naveky na spôsob Melchisedeka.“ (Žid 7,17)

Všetko sa odohráva na mieste, ktoré sa stane domom chleba. Všetko sa odohráva v blízkosti Betlehema. Pri základoch rodiska toho, ktorému vždy ide len o pokoj a o spravodlivosť, a bude celým svojim životom i smrťou bojovať proti nespravodlivosti, a neďaleko Betlehema, v Jeruzaleme práve On zariadi svojim učeníkom hostinu, kde ich pohostí chlebom a vínom. A tam bude stáť i Jeho kríž medzi nebom a zemou, s ktorým zachráni nielen ako Abrahám Lota, ale celé pokolenie Izraelské, keď aj o Jeho čine hovoria, že je to márný boj.

Križ, ktorý nás každodenne zachraňuje na bojiskách nespravodlivosti, do ktorých sme sa zaplietli často i vlastnou vinou, keď sme si mysleli, že raj na zemi existuje, a potrebovali sme tam nutne ísť a zakúsiť šťastie, ktoré nám prinieslo nešťastie. Ježiš nám to nevyčíta, ale bojuje za naše životy, ide pred nami ako Vzkriesený, dobojujúci a víťazný kráľ.

Kráľov je dosť na tomto svete. Panovačných je veľa, ale Kráľom spravodlivosti a pokoja je len jeden: Ježiš, ktorý neuviazol na koristi, ale na Tebe i na mne. On nechce malicherné veci ako nitku a remienok na obuvi, ale Teba a mňa. Svoje údy.

Biblický text: Evanjelium podľa Matúša 5,33-42

1. časť: Evanjelium podľa Matúša 5,33-37

³³ *Ďalej ste počuli, že otcom bolo povedané: Nebudeš krivo prisahať, ale splniš Pánovi svoje prísahy.* ³⁴ *Ja vám však hovorím, aby ste vôbec neprisahali; ani na nebo, lebo je Božím trónom,* ³⁵ *ani na zem, lebo je podnožkou jeho nôh, ani na Jeruzalem, lebo je mestom veľkého Kráľa.* ³⁶ *Neprisahaj ani na svoju hlavu, lebo nemôžeš ani jeden vlas urobiť bielym alebo čiernym.* ³⁷ *Vaša reč nech je: „Áno – áno, nie – nie.“ Čo je navyše, pochádza od zlého.*

Ježišovo evanjelium „ďalej“ uvádza novú problematiku. Opiera sa o slová, ktoré boli povedané Otcom a cituje Božie Slovo z Tretej Mojžišovej knihy z 19. kapitoly 12. verš: „*Na moje meno falošne neprisahajte, aby ste neznesvätili meno svojho Boha. Ja som Hospodin.*“ V pozadí stojí Desť Božích prikázaní a s Ním spojené krivé svedectvá proti blížnemu (II Mojž 20,16), a zneužívanie i Božieho mena. (II Mojž 20,7) V Ježišovej dobe to bola móda. Prísahy boli zaužívané v hojnom počte.

A dnes? Majú svoju vážnosť naše vety so začiatkom: „Prisahám!“ Drahí kresťania! Zavážia ešte naše slová v tomto svete? Sú slová ľahké ako pierko? Majú hodnotu?

Ježiš sa otvorene postaví proti ľahkovážnemu zneužívaniu prísahy. Slovo „vôbec“, ktoré Ježiš používa je neprístupné, veď podľa židovskej tradície bola súčasťou aj liturgie. Jedinečný biblický text, ktorý hovorí o zákaze prísahy v Starom zákone je obsiahnutý v Knihe proroka Ozeáša, ale vzťahuje sa len na konkrétnu situáciu a nemá všeobecný charakter: „Ak smilníš ty, Izrael, nech sa nepreviňuje Júda. Nechoďte do Gilgálu, neputujte do Bét-Avenu, neprisahajte: „Na živého Hospodina prisahám!“ (Oz 4,15)

Starý zákon počíta s prísahou ako s legálnou formou vyznania. Prísaha s plnou vážnosťou bola súčasťou bohaverného Žida. Ježiš sa však otvorene pýta so slovom „vôbec“ od bohobojných Židov: „Ako ste viazaní na nebo, na zem, na Jeruzalem? Len prísahou alebo živou vierou v Boha? Má zmysel prisahať, alebo je to len Vaša nutnosť, aby ste sa očistili? Zaváži platnosť našich slov ako spomíname v Ňom Pána nášho? Je to skutočná bázeň Božia, a meno, ktoré vzývame, je nám na pomoc?

Štvrtý príklad: naša hlava. Človek prisahá na vlastný život, ktorý mu ani nepatrí. Nedisponuje s ním. Ten človek, ktorý nevie zaručiť svoju starobu, nech sa zdržiava toho, aby svojimi slovami len kozmetikoval. Zdrž sa prísahy, lebo „kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jediný lakeť?“ (Mt 6,27)

Dvojité slová: „áno, áno – nie, nie“ sú podmienkou skutočného života. Slová áno a nie dávajú zmysel životu. Boh týmito slovami dáva najavo svoje rozhodnutie. Tieto slová nenahrádzajú prísahu, ale každý človek vyjadruje nimi svoj postoj k danej veci. Boh má svoj vlastný názor na všetko, čo sa vôkol Teba a s Tebou deje, a čo ty? Ty máš svoj vlastný názor: áno alebo nie?

Ak nie, privolávaš pôvodcu zla do svojho života a jednania.

Ak áno, si Boží služobník, ktorý porozumel slovám Ježišovým.

Zbytočne nekozmetikujme svoje vyjadrenia, nepôsobí to k lichoteniu NIKOHO!

2. časť: Evanjelium podľa Matúša 5,38-42

Počuli ste, že bolo povedané: Oko za oko a zub za zub. ³⁹ Ja vám však hovorím: Neprotivte sa zlému! Naopak: Tomu, kto ťa udrie po pravom líci, nadstav aj ľavé. ⁴⁰ Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti spodné rúcho, nechaj aj plášť. ⁴¹ Ak ťa bude dakto nútiť niesť náklad jednu míľu, choď s ním dve. ⁴² Kto ťa prosí, tomu daj a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba požičať.

Ježiš na úvod presne cituje Starý zákon: „Oko za oko a zub za zub.“ (II Mojž 21,23)

Toto slovo malo odstrašiť násilníka a obmedziť jeho vášnivú pomstu, ktorý odvetným právom chcel dosiahnuť svoju pravdu. Ježiš nepodpisuje odvetu, ale ju podčiarkuje: POZOR s ňou! Kresťania by mali predísť kritike a „podriadiť sa Bohu, a vzoprieť sa diablu a ujsť od nich.“ (viď. Jk 4,7) Drahý brat a milá sestra! Pripúšťaš si zlo, ak sa chceš sám obhájiť pred svetom a pred Bohom. Tvoja a moja tvrdosť, tvoje a moje násilie je od zla.

Človek ako kresťan nemá vracaf fyzické útoky, ale strpieť ich. Kristov učeník od toho, že nastaví svoju druhú tvár nebude menejcenný a slabý. Je pravda, že Ježiš sám sa slovne ohradil proti bitiu v Evanjeliu podľa Jána v 18. kapitole v 23. verši: „Ak som zle povedal, vydaj svedectvo o zlom, ale ak dobre, prečo ma biješ?“, ale pritom v tichosti znášal svoje utrpenie. Nezabúdajme naším skutočným Obrancom je Kristus. Len pre Jeho zásluhy sme čistí.

Druhý prípad hovorí o súdnom spore a ako si má kresťan počínať v takejto situácii. Pričom každý by sa bránil a ochraňoval, Ježiš hovorí, aby kresťan odovzdal oveľa cennejšie ako od neho žiadajú. Kto od Teba žiada rímsku tuniku (košeľu), tomu odovzdaj celú svoju rímsku tógu (celé oblečenie). Nepozerať na svoje náklady, ale odovzdaj mu všetko cennejšie a nákladnejšie. Buď obozretný! V súdnom spore nehrá rolu to, kto je v práve. Ty buď veľkorysejší, lebo spoznal si Božiu vôľu.

Tretí prípad: vymáhanie mimosúdnou cestou. Donútiť k službe sú nútené práce uložené súdom. Židia takýto spôsob nápravy neznášali. Obmedzením voľného

pohybu a slobodného prejavu opovrhovali. Brali to ako nátlak. Služba na jednu miľu znamená doprovod, hlavne kvôli bezpečnosti. (vid'. Lk 10,30) Kresťan sa má ponúknuť dobrovoľne, a nie byť donucovacími prostriedkami navedený na službu. Chýba kresťanské dobrovoľníctvo. Kde ste dobrovoľníci Krista? Kto z nás od seba navrhuje dvojitú dávku služby?

Štvrtý prípad je rovina susedského spolužitia. Nehovorí o nátlaku, ale o prosbách. Krotké pravidlo Ježiša: „odpovedaj na prosby.“ Ty sa pridržuj apoštolského pravidla, ktoré sa pripisovalo Ježišovi: „Blaženejšie je dávať, ako prijímať.“ (Sk 20,35) Ježišove slová sú ozvenou nášho osobného kresťanského bytia a žitia?

Princíp primeraného trestu je zásadou každej spoločnosti, ale Ježiš ustupuje od tejto myšlienky. Prečo? On skutočne pozná význam slova spravodlivosti. Ide o myslenie, o postoj srdca, o pokoru, o ústupnosť, ktorá nemá obdobu vo svetskom práve, ale v láske Kristovej, lebo medzi Božím kráľovstvom a svetskou nadvládou je obrovský rozdiel.

Záverečná modlitba

Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby doma vo svojej tichosti ste sa pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu.

Modlitba Pánova

Požehnanie: „Nebo a zem sa pomínú, ale moje slová sa nikdy nepomínú.“ (Lk 21,33) Amen.

Záverečná pieseň: Žalm č. 134: „Vy všetci Bohu slúžiaci...“